

EUROPAPOLITISKT HANDLINGSPROGRAM

FÖR KRISTDEMOKRATERNA 2024

ANTAGEN 2023-10-13

K
D

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning	2
2. Konkurrenskraft och klimat	3
2.1 EU:s konkurrenskraft och inre marknad	3
2.2 Klimatfrågan.....	4
2.3 Energi.....	4
3. Arbetsmarknad, socialt och sjukvård	5
3.1 Arbetsmarknad och socialpolitik	5
3.2 Hälso- och sjukvård	6
4. Landsbygdens näringar	6
4.1 Jordbruk	6
4.2 Skog.....	7
4.3 Jakt.....	8
4.4 Fiske	8
5. Budget och strukturpolitik	9
5.1 EU:s budget: storlek och finansiering.....	9
5.2 Regional- och strukturfrågor	10
5.3 Kampen mot missbruk av EU:s budget	10
6. Rättsliga och inrikes frågor	11
6.1 Migration och gränser.....	11
6.2 Kampen mot gränsöverskridande brottslighet	11
6.3 Rättsstat och grundläggande värden	12
6.4 Jämställdhet och HBT+.....	12
6.5 EU:s funktionssätt.....	13
7. Utrikespolitik	13
7.1 Principer och mål för EU:s utrikespolitik	13
7.2 Internationella relationer och handel.....	14
7.3 Utvidgning	15
7.4 Bistånd och utvecklingsamarbete	15
7.5 Försvar och säkerhet	16

1. INLEDNING

Debatten om den Europeiska Unionen domineras ofta av två olika ytterlighetspositioner. Den ena positionen grundar sig i en fiendlighet gentemot EU, och betraktar det europeiska projektet och gemensam europeisk lagstiftning som något destruktivt i sig självt. Den andra positionen ser EU som svaret på alla problem, vilket i förlängningen leder till ambitioner om en europeisk federation. Båda dessa ståndpunkter är i grunden fel väg framåt, både för Sverige och för EU.

Kristdemokraterna ser EU-politiken ur ett annat perspektiv. Unionen grundades mot bakgrund av andra världskrigets fasor av kristdemokrater, med kristna värderingar som riktmärke. Vi ser vad EU har betytt historiskt och vi förstår vikten av ett enat och samspelt Europa i nutid. EU har gett de europeiska nationerna möjligheter att genom handel skapa långvarig fred och ökat välstånd. Genom en gemensam marknad står vi starkare mot konkurrerande ekonomier. Samtidigt är den europeiska gemenskapen mycket mer än ett ekonomiskt eller realpolitiskt samarbete. Unionen bygger i sin kärna på gemensamma värderingar, respekt för demokrati, rättsstatens principer och de mänskliga rättigheterna.

Vi behöver använda, och utveckla, unionens samarbete för att möta gemensamma problem och uppnå gemensamma målsättningar för att stärka Europas konkurrenskraft, möta klimatförändringar, försvara våra värderingar, bekämpa kränkningar av mänskliga rättigheter och skapa kontroll över Europas yttre gränser.

Behovet av gemensamma europeiska lösningar är på många sätt mer påtagligt än på länge, särskilt i ljuset av det fullskaliga ryska anfällskriget i vår omedelbara närhet. Men denna insikt behöver också kombineras med en grundläggande förståelse för vikten av att den europeiska gemenskapen respekterar olikheter. För att EU inte ska förlora sin legitimitet krävs att unionen avstår från att likrikta medlemsstaternas politik inom områden där behovet av gemensamma lösningar saknas. I många fall är ett nationellt, regionalt eller lokalt beslut mer lämpligt än beslut som fattas på EU-nivå. Vidare är det angeläget att förstå flernivåstyret, som innebär att olika politiska nivåer arbetar parallellt. Eftersom många beslut på EU-nivå påverkar riktningen för nationella, regionala och kommunala styren, måste dessa beslut i högre utsträckning ta konsekvenserna på de andra politiska nivåerna i beaktande.

En av grundpelarna för kristdemokratisk politik är subsidiaritetsprincipen. Principens innebörd är att beslut ska fattas på lägsta ändamålsenliga nivå. Det är ingen renodlad princip om decentralisering, utan bygger på tanken att makt enbart ska flyttas uppåt när det finns gemensamma problem som gör en sådan maktflyttning legitim. Principen om subsidiaritet gäller inte bara i kontexten av EU-samarbetet, utan också i relationen mellan exempelvis kommun och region, eller mellan stat och person. Från Kristdemokraternas sida ser vi behov av att vidareutveckla EU:s samarbete exempelvis när det gäller utrikespolitik, försvar och handel. Samtidigt menar vi att EU måste vara mer restriktivt när det kommer till nya lagstiftningsinitiativ inom exempelvis arbetsmarknad, skola, vård och omsorg.

2. KONKURRENSKRAFT OCH KLIMAT

2.1 EU:S KONKURRENSKRAFT OCH INRE MARKNAD

EU:s inre marknad bildades för att skapa samförstånd och försoning mellan Europas länder. Den skapar förutsättningar för stärkt konkurrenskraft och ökat välstånd. Grundprincipen är att varor,

kapital, människor och tjänster i största möjliga mån ska kunna röra sig fritt inom Europa. Det är bra för den inbördes relationen mellan Europas folk, bra för Europas konkurrenskraft, bra för den enskildes möjligheter och bra för svensk ekonomi. En överväldigande majoritet av såväl svensk import, som svensk export, består av utbyte inom ramen för den inre marknaden. I praktisk bemärkelse innebär det att vi inom Europa försöker komma överens om gemensamma standarder och försöker undvika nationella särkrav. En spis som säljs i Sverige har samma energieffektiviseringskrav som en spis som säljs i Frankrike. Definitionen av en ekologisk morot är densamma i hela EU. Den inre marknaden är en av EU:s verkliga styrkor, som unionen behöver fortsätta vårda och utveckla. Tjänstesektorn är ett exempel där EU behöver öka ansträngningarna.

En förlängning av den gemensamma marknaden är den gemensamma valutan. Kristdemokraterna är dock av uppfattningen att folkomröstningsutfallet från 2003 fortsatt ska respekteras och att det för närvarande inte är aktuellt för Sverige att ansluta sig till eurosamarbetet.

Den inre marknaden gör också att EU i hög grad utgör en gemensam integrerad ekonomi. Hur denna ekonomi kan växa, i andel av världsekonomin, blir därför en central gemensam frågeställning. Tilltagande global konkurrens, Rysslands fullskaliga krig i Ukraina, geopolitiska frågeställningar särskilt i relation till Kina och olika amerikanska initiativ på statsstödsområdet har satt ljuset på frågan om EU:s konkurrenskraft.

Men det finns en olycklig tendens att besvara frågeställningar kring detta med subventioner, direkta och indirekta styrningar av marknaden eller uppluckrade statsstödsregler. Det finns exempel då den typen av insatser är nödvändiga. Men i grunden behöver den huvudsakliga frågeställningen vara hur vi kan skapa så gynnsamma förutsättningar som möjligt för alla företag som verkar på den europeiska marknaden.

Om vi menar allvar med en europeisk konkurrenskraftsagenda, måste det också innebära att andra målsättningar prioriteras ned. Politik handlar ofta om intressekonflikter. Och det finns exempel på nog så angelägna EU-initiativ, med lovvärda syften, som på ett uppenbart sätt skulle skada europeiska företags möjlighet att stå sig globalt. Kristdemokraterna menar att konkurrenskraftsperspektivet behöver stärkas i fler intresseavvägningar än vad som är fallet idag.

Arbetet med regelförenklingar behöver intensifieras. EU-kommissionen lovade för några år sedan att arbeta efter en princip om "en in, en ut" vad avser nya EU-regler som påverkar våra företag. Det vill säga: om EU antar lagstiftning som blir betungande måste detta uppvägas av lättnader i andra avseenden. Det är en bra början, men Kristdemokraternas målsättning är att minska regelbördan, inte att behålla den oförändrad. Vi välkomnar EU kommissionens arbete med minskad regelbörda inom Fit for Future och anser att det är utav stor vikt att detta arbete fortsätter och intensifieras. En annan central konkurrenskraftsfråga är framtidens forskning. EU, och EU-länderna gemensamt, spenderar betydligt mindre på forskning och utveckling än konkurrerande ekonomier i förhållande till BNP. Frågorna behöver få en ökad prioritet om inte EU som helhet ska fortsätta att halka efter. EU:s horizonprogram behöver mot bakgrund av detta stärkas som andel av EU:s budget.

Digitala frågor och den allt snabbare teknikutvecklingen är en annan central del i att säkerställa att Europa på ett bra sätt ska kunna konkurrera med omvärlden. Därför bör EU ha en modern lagstiftning som ligger i framkant vad gäller exempelvis AI, där balansgången mellan integritet, säkerhet och risker å ena sidan, och teknikoptimism å andra sidan, sker på ett välavvägt sätt.

2.2 KLIMATFRÅGAN

Att kraftigt minska utsläppen av växthusgaser är en helt avgörande fråga för mänsklighetens framtid. Utsläppen och den globala uppvärmningen känner inga geografiska gränser och måste därför hanteras i internationellt. EU och EU:s medlemsländer har ett stort ansvar, dels för unionens egna utsläpp men också i kraft av att agera föredöme och inspiration i relation till andra delar av världen.

EU har världens mest långtgående klimatambitioner. Det är något att vara stolta över. Innebörden av detta är också att EU:s möjligheter att stå sig väl i den globala konkurrensen i sig självt blir en klimatfråga. Om marknadsandelar övertas av konkurrerande ekonomier skadar det inte bara Europas ekonomi, sysselsättning och tillväxt, utan också den globala klimatomställningen.

EU:s enskilt viktigaste klimatpolitiska åtgärd är att sätta de gemensamma målen för unionens utsläppsminskningar. De gångna åren har medlemsländerna enats om att EU år 2050 ska vara klimatneutralt och att unionen år 2030 ska ha minskat sina klimatutsläpp med 55 procent i jämförelse med 1990. Under de kommande åren ska delmålet för 2040 också antas. Kristdemokraterna vill i den processen driva på för ett ambitiöst och realistiskt mål, som både hedrar EU:s roll som föregångare och som samtidigt skapar rimliga förutsättningar för företag och enskilda att ställa om.

EU har, och fortsätter att utveckla, en lång rad instrument som ska styra unionen och dess medlemsländer mot dessa målsättningar. Särskilt det viktiga systemet med handeln av utsläppsrätter, EU ETS, vars senaste reformering Kristdemokraterna varit med och förhandlat fram. EU ETS sätter ett gemensamt pris på koldioxid i de sektorer som omfattas av systemet. De klimatmål som EU bestämt för varje enskilt medlemsland, bördefördelningen, omfattar i sin tur de sektorer som inte omfattas av utsläppshandeln.

Klimatfrågan är till sin natur gränsöverskridande, och EU är därför ofta en bättre nivå att hantera klimatpolitiken på än den nationella. Samtidigt har olika medlemsländer olika förutsättningar, och ett regelverk kan därför få olika effekter i olika medlemsländer. En stor utsläppskälla i unionen är exempelvis uppvärmning och drift av fastigheter. Krav på renoveringar och energieffektivisering är därför, sett till hela EU, ett effektivt styrmedel. Men när sådana regler föreslogs av EU-kommissionen i slutet av 2021, gjorde svenska Boverket bedömningen att förslaget tvärtom skulle leda till ökade utsläpp i Sverige, till en följd av onödiga tvångsrenoveringar. Det är ett exempel som visar hur fel det kan bli när samma detaljstyrning ska appliceras på alla medlemsländer. Kristdemokraternas generella uppfattning är därför att EU bör sätta gemensamma och ambitiösa mål för utsläppsminskningar, men i högre grad än idag överlämna frågan om hur dessa målsättningar uppnås till enskilda medlemsländer.

2.3 ENERGI

EU:s energiunion utgör ett ramverk för samarbete i dessa frågor. Genom en gemensam och välintegrerad energimarknad kan stordriftsfördelar till ömsesidig nytta för medlemsländerna uppnås. Ett fortsatt fokus på de europeiska elnätens integrering över nationsgränserna är en central fråga framöver.

Behovet av att EU:s medlemsländer snabbt gör sig fria från beroendet av rysk gas blixtbelystes i och med det fullskaliga anfallskriget i Ukraina. Detta i sin tur illustrerade problemet med att stora delar av Europa fasat ut sin kärnkraft och, trots fina ord om förnybart, i praktiken ersatt denna med ett gasberoende.

Å ena sidan är energimixen i medlemsländerna nationell kompetens. Å andra sidan har EU en mycket lång rad regelverk som skapar bättre eller sämre förhållanden för de olika energislagen. Särskilt i ljuset av den gröna omställningen har nya regelverk i detta syfte kommit på plats. Kristdemokraterna menar att ett minimikrav är att EU:s regelverk inte aktivt missgynnar kärnkraften. Men vad som egentligen behöver komma på plats är proaktiva åtgärder som aktivt stimulerar mer kärnkraft, exempelvis genom gemensamma europeiska standarder för reaktortypsgodkännande. Europa behöver mer fossilfri energi, och kärnkraften har här en helt avgörande roll. Vad gäller förnybar energi är det på samma sätt viktigt att de gemensamma EU-reglerna inte missgynnar skoglig bioenergi.

3. ARBETSMARKNAD, SOCIALT OCH SJUKVÅRD

3.1 ARBETSMARKNAD OCH SOCIALPOLITIK

Arbetsmarknadspolitiken bör, med väldigt få undantag, skötas nationellt. Det innebär att Kristdemokraterna avvisar såväl detaljerad arbetsrättslagstiftning på EU-nivå som olika överstatliga arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

EU:s så kallade sociala pelare antogs 2017, under svenskt socialdemokratiskt värdskap. Denna har allt sedan dess använts för att motivera en lång rad initiativ i frågor som i grund och botten bättre hör hemma på nationell nivå. EU har, under starka protester från arbetsmarknadens parter i Sverige, bland annat fått på plats ett minimilönsdirektiv och ett direktiv om lönetransparens i arbetslivet. Direktiv som i princip gjort att den svenska arbetsmarknadsmodellen existerar på nåder från EU-domstolen.

Inom ramen för den sociala pelarens målsättningar har också rena socialpolitiska initiativ tagits. Två exempel är rådsrekommendationerna om minimiinkomster (socialbidragsnorm) samt den så kallade barngarantin. I dagsläget utgör dessa enbart icke-bindande målsättningar. Men vi noterar att Europaparlamentet flera gånger efterlyst bindande lagstiftning även på dessa områden. Kristdemokraterna ser med oro på denna utveckling. Vi är övertygade om att socialpolitiska, vardagsnära beslut som får direkt bäring på enskilda personers och familjers liv och möjligheter, ska fattas på en nivå så nära dem det berör som möjligt. Bindande regler om socialpolitik hör inte hemma på EU-nivån.

Sverige kommer fortsatt behöva hantera konsekvenserna av den sociala pelaren. Lärdomen inför framtiden består i huvudsak av att icke-bindande EU-initiativ tenderar att i nästa steg övergå i gemensam lagstiftning, och det finns därför goda skäl att redan från början vara tydlig i vilka frågor som hör – och inte hör – hemma på EU-nivå.

Vi kristdemokrater tror på den sociala marknadsekonomi. Vi förespråkar generösa föräldraförsäkringssystem och stabila arbetslöshets- och sjukförsäkringar. Om fler länder bygger ut sina välfärdssystem på dessa områden välkomnar vi det. Det betyder emellertid inte att vi tycker att det är en bra idé att EU beslutar om frågorna. För Sverige, med en från de flesta europeiska länder avvikande arbetsmarknadsmodell, är detta extra känsligt.

3.2 HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Covid 19-pandemin visade EU:s inneboende styrka att gemensamt agera vid hälsokriser, inte minst genom den gemensamma upphandlingen av vacciner. Det finns goda skäl för EU att fortsätta fördjupa samarbetet i dessa frågor, och fortsätta dra lärdomar från pandemihanteringen. En viktig fråga som

behöver utvecklas för att gynna EU:s invånare, kortare värdköer och ökad tillgängligheten till specialistvård, är den om ökad patienttrörlighet mellan medlemsstaterna. En annan fråga vi gärna ser prioriteras är fördjupat kunskaps- och informationsutbyte vad avser svåra sjukdomar och diagnoser, liksom utökat utbyte av hälsodata.

Men det är samtidigt en balansgång, och en process som måste respektera att världens organisering och finansiering är nationella kompetenser. Europaparlamentet ställde sommaren 2022 krav på att EU-kommissionen presenterar EU-lagstiftning om långtids- och anhörigvård, vilket realiserat skulle vara ett grovt övertramp på nationell kompetens, och därför något som Kristdemokraterna vänder sig starkt emot. Detsamma gäller frågan om mental ohälsa, där Kristdemokraterna välkomnar fördjupat utbyte mellan medlemsländerna i frågan, men har avvisat de krav som ställts ut avseende bindande EU-lagstiftning på området.

Även frågan om antibiotikaresistens (AMR) kräver ökat samarbete då problemen är gränsöverskridande, orsakar omfattande lidande och död och riskerar att växa så att de hotar modern sjukvård som vi känner den. De antagna rådsrekommendationerna om AMR var ett viktigt första steg, som bör följas upp med bindande gemensam lagstiftning.

Det ökade fokuset på cancerbekämpning, och EU:s cancerplan, är i grunden något vi Kristdemokrater välkomnar. Det är, särskilt ur just cancerperspektivet, viktigt att hälsoaspekterna är vägledande i regleringen av produkter på den inre marknaden. I den kommande revideringen av EU:s tobakslagstiftning bör EU exempelvis dra lärdomar från Sverige, som har Europas lägsta tobaksrelaterade dödlighet. Tack vare regeländringar och normförändringar exempelvis gällande rökning på krogar, uteserveringar och allmänna platser, liksom på arbetsplatser samt övergång från rökning till snus har tobaksskadorna kunnat begränsas mer än i många andra länder. Snus bör därför också tillåtas på EU:s inre marknad, samtidigt som de gemensamma reglerna ska bidra till att begränsa skadeverkningar från tobaks- och nikotinprodukter, i synnerhet i relation till unga.

En annan central aspekt av EU-politiken inom hälsoområdet är den gemensamma läkemedelslagstiftningen. Europa behöver enklare, men fortfarande säkra, godkännandeförfaranden av nya läkemedel. Frågan har också en uppenbar anknytning till konkurrenskraft, inte minst för Sverige som är världsledande inom läkemedelsbranschen. Att framtidens läkemedel utvecklas och produceras i Europa är ingen självklarhet. Den intellektuella äganderätten är fortsatt helt central för att stimulera innovation och framtagande av nya läkemedel som förbättrar patienters liv.

4. LANDSBYGDENS NÄRINGAR

4.1 JORDBRUK

Inrättandet av EU:s inre marknad för 30 år sedan medförde stora förändringar för EU:s medlemsstater. Det område som mest drastiskt behövde anpassa sig till de nya förhållandena var jordbrukssektorn. För jordbruket krävs det en gemensam EU-politik som tillgodoser goda villkor för europeiska bönder och som skapar en god grund för att det europeiska jordbruket ska kunna vara konkurrenskraftigt på den globala marknaden. Det ligger både i EU:s och i de enskilda medlemsländernas intresse att öka graden av självförsörjning.

Kristdemokraternas uppfattning är att den svenska ståndpunkten inom EU:s gemensamma jordbrukspolitik bör ta sin utgångspunkt i viljan att stärka svensk konkurrenskraft. Svenska bönder är världsledande i god djurhållning, särskilt vad avser att hålla nere antibiotikaanvändningen. Det är något vi ska vara stolta över, men vi ska också vara medvetna om att det till viss del skapat en

konkurrensnackdel för svenska bönder, även i kontexten av EU:s inre marknad. För att svenska bönder ska kunna konkurrera med kontinentens jordbruk på ett bättre sätt bör en huvudsaklig målsättning vara högre konkurrensneutralitet inom EU. Det innebär högre minimikrav vad gäller djurhållning i Europa. Men det ställer också krav på svenska politiker att se över de nationella regelverken, för att inte genom omotiverade nationella särkrav minska det svenska jordbrukets konkurrenskraft. Behovet av de stora och omfattande subventionssystemen kommer också minska i takt med att konkurrensneutralitet uppnås.

EU:s jordbruksstöd behöver vara utformat för att trygga livsmedelsförsörjningen och säkra sektorns lönsamhet. Jord- och skogsbruksföretag är beroende av att bygderna runtomkring dem fungerar därför är det också rimligt att jordbruksstödet även fortsättningsvis till viss del används för landsbygdsutveckling. Jordbrukspolitiken ska därutöver bedrivas på ett sätt så att klimatmålen nås och den biologiska mångfalden främjas.

Det är i dessa sammanhang viktigt att understryka att landsbygdens förutsättningar inte kan isoleras till frågan om jordbruksstöd, vilket det ibland låter som i EU-debatten. Landsbygdsperspektivet behöver finnas med i lagstiftningsarbetet generellt, i en lång rad frågor.

Europeiska bönder måste vara konkurrenskraftiga på den globala marknaden. Det är viktigt att EU står upp för en ur alla perspektiv sund användning av bekämpningsmedel. Givetvis måste användningen av bekämpningsmedel hos importerade livsmedel beaktas i EU:s handelsförhandlingar så att konkurrenskraften för våra lantbrukare säkras.

I juli 2022 gavs Ukraina EU-kandidatlandsstatus, med stöd från Kristdemokraterna. Ukraina är en av världens största producenter av jordbruksprodukter. Ukrainas tillgång till EU:s inre marknad skulle få omedelbart stora konsekvenser för bönderna i Europa. När Ukraina beviljas fullvärdigt medlemskap till unionen måste den gemensamma europeiska jordbrukspolitiken reformeras för att ta hänsyn till det förändrade tillståndet på den europeiska marknaden.

4.2 SKOG

EU är stort och skogarna, liksom skogsbruket, ser olika ut beroende på var man befinner sig i unionen. Svensk och finsk skog utgör hälften av all skog i EU, vilket utmärker de två nordiska länderna och sätter oss i en unik position i EU. Det svenska skogsbruket utgör inte bara en vital del av det svenska näringslivet utan är också en tillgång som gör nytta för hela Europa. Det finns också ett konkurrenskraftperspektiv i frågan, och allt för långtgående och hämmande europeiska regler riskerar inverka menligt på våra skogsföretags möjlighet att stå sig på en global marknad.

Ett hållbart och ansvarsfullt skogsbruk är i grunden en enorm tillgång. Både ekonomiskt, i kraft av ekonomisk tillväxt och arbetstillfällen, men också som ett klimatpolitiskt redskap. Genom att ta till vara på skogen kan vi ersätta betong och stål med trä, och plastförpackningar med pappförpackningar. Med tiden kan skogen även bli en resurs för att ersätta olika fossila råvaror inom till exempel kemikalieindustrin. Därtill spelar skoglig bioenergi en avgörande roll, inte minst det närmaste årtiondet, för att minska och ersätta fossila utsläpp. Skogen är med andra ord vår största konkurrens fördel i omställningen till ett icke-fossilt samhälle, men det kräver också att skogen brukas.

Skogspolitiken är nationell kompetens, men EU har under lång tid bedrivit politik som har direkt och indirekt påverkan på skogsbrukets förutsättningar, exempelvis Naturrestaureringslagen, förnybartdirektivet, fågeldirektivet och avskogningsförordningen. Vi har de senaste åren sett en lång

rad förslag från EU-kommissionen som inte visar en tillräcklig förståelse för vilken roll som ett hållbart och aktivt skogsbruk har i den gröna omställningen.

I Sverige har vi lång erfarenhet av att bedriva ett hållbart skogsbruk, med respekt för den biologiska mångfalden och med återplantering som en integrerad del i arbetet. I andra delar av unionen har man andra erfarenheter, vilket skapat en felaktig bild av skogsbruket bland stora delar av kontinentens politiker. Kristdemokraterna vill värna, och ytterligare förtydliga, att användningen av skog och mark är en nationell kompetens. Berörd EU-lagstiftning bör ge medlemsländerna stor flexibilitet och i högre grad än idag bejaka de klimatmässiga och ekonomiska vinster som ett ansvarsfullt skogsbruk innebär.

4.3 JAKT

Jakten är viktig för många européer och svenskar, särskilt bland de som lever på landsbygden. Både som fritidsaktivitet, inkomstkälla och livsstil men också viltvård för att hålla sunda och i storlek lämpliga stammar av bland annat klövvilt och fågel. Jakten upplevs bland jägare kunna bidra till god livskvalitet och gemenskap. För Kristdemokraterna är det viktigt att lagstiftningen som berör jakt ska ta sin utgångspunkt i jägarna som en tillgång för samhället.

EU har gemensam lagstiftning på en lång rad områden som både direkt och indirekt påverkar förutsättningarna att bedriva jakt och viltvård. En omdiskuterad fråga rör exempelvis rovdjursförvaltningen och EU:s roll i denna. Kristdemokraterna är av uppfattningen att vargens skyddsstatus i EU:s art- och habitatdirektiv bör förändras för att Sverige, i högre grad än vad som är fallet idag, ska kunna hantera viltvården självständigt.

Kristdemokraterna anser att Sverige bör motarbeta förslag som försvårar jägarnas förutsättningar. EU:s vapendirektiv har i denna kontext varit en omdiskuterad fråga. Kristdemokraterna röstade för ett antal år sedan nej till den senaste revideringen av vapendirektivet. Alltför många av de regleringar som då kom på plats har skapat problem för jägare. En annan fråga som aktualiserats är missriktade förslag om förbud att jaga med blyammunition och den relaterade frågan om alltför breda definitioner av våtmarker. De föreslagna undantagsreglerna för blyförbudet är otillräckliga för att skydda jakten i Sverige och Europa.

4.4 FISKE

En hållbar och långsiktig fiskepolitik krävs för att alla EU:s medlemsstater ska kunna ta del av fiskenäringen utan att riskera utfiskning. Kristdemokraterna menar att havets resurser ska förvaltas långsiktigt och att människan ska bedriva fiske på ett sätt som minimerar den negativa påverkan på havsmiljön och dess biologiska mångfald. Samtidigt ska yrkesfiskares, fritidsfiskares och kustbefolkningens intressen beaktas. Förutsättningarna för det småskaliga och kustnära fiskets bör ges ökad tyngd vid intresseavvägningar som görs inom ramen för den gemensamma fiskepolitiken. Skadliga fiskesubventioner bör fasas ut, något som också Kristdemokraterna drivit på för i WTO-förhandlingar.

Det är mycket viktigt att vi har ett system på plats inom EU för att motverka olagligt fiske och utfiskning. EU:s fiskeripolitik ska värna både yrkesfiskare och fritidsfiskare i Europa. Många EU-förslag leder till ökad byråkrati och större regelbörda, något som påverkar det småskaliga, kustnära fisket mer än det storskaliga. Vi kristdemokrater har exempelvis motsatt oss att fritidsfiske ska beläggas med licenskrav.

Kristdemokraterna anser att konsumenterna har rätt att veta varifrån maten de äter kommer och var den fångats. Även inom den europeiska fiskerieringen krävs ökad konkurrensneutralitet. De olika spårbarhetssystem som finns för fisk bör övergå till ett EU-gemensamt system, för en mer välfungerande och integrerad europeisk marknad med större konkurrensneutralitet.

5. BUDGET OCH STRUKTURPOLITIK

5.1 EU:S BUDGET: STORLEK OCH FINANSIERING

Kristdemokraterna står för en restriktiv linje vad gäller EU-budgetens storlek. Eftersom vi värnar subsidiaritetsprincipen och medlemsstaternas självbestämmande anser vi att delar av det som ryms inom budgeten idag inte ens borde vara frågor för EU att hantera, än mindre att finansiera. EU-budgetens omfattning styrs ofrånkomligen av vilka ansvarsområden och uppgifter som åläggs EU. På senare år har unionen ställts inför nya utmaningar, som också krävt mer resurser. I Europaparlamentet råder tyvärr bred enighet kring mantrat "nya uppgifter måste betyda nya budgetintäkter för EU". Kristdemokraterna är starka motståndare till utvecklingen med en svällande EU-budget och anser tvärtom att nya nödvändiga utgifter ska finansieras med omprioriteringar, inte med nya inkomster. Den övergripande budgetprincipen som vägleder samarbetet måste vara att varje krona som spenderas på EU-nivå ska skapa ett större värde än om kronan spenderas via nationella budgetar.

Kristdemokraterna anser att EU:s budgetpolitik skulle behöva göras om i grunden. Många budgetposter bör minskas eller helt slopas långsiktigt. Det behövs ett skifte i synen på de största utgiftsområdena: regional- och jordbrukspolitiken. Jordbrukspolitiken, som idag står för en tredjedel av EU-budgetens totala storlek, är i fortsatt behov av reformer. Marknadsekonomi, frihandel, innovation och stärkt konkurrenskraft bör i större utsträckning än idag vara vägledande. Samtidigt ska ineffektiva subventionssystem och bidrag fasas ut där de inte fyller ett behov. Slutligen menar vi att en genomlysning och utrensning av mindre EU-utgifter behövs, i syfte att renodla och tydliggöra EU:s uppdrag. De institutionella kostnaderna för EU:s institutioner och myndigheter bör likaså kunna minskas drastiskt. Kristdemokraterna driver frågan om att Europaparlamentet bara bör ha ett säte, av många skäl men framför allt på grund av kostnaden (ett slut på flyttkarusellen skulle kunna medföra årliga besparingar på över 100 miljoner euro), samt att EU:s ministerråd inte både ska Bryssel och Luxemburg som säte.

Kristdemokraterna motsätter sig EU-beskattnings och gemensam upplåning. Vår grundinställning är att EU:s budget ska finansieras med medlemsavgifter från medlemsländerna. När medlemsstaterna står för notan utgör det en naturlig broms av EU-budgetens expansion. Beskattningsfrågornas status som nationell kompetens bör värnas.

5.2 REGIONAL- OCH STRUKTURFRÅGOR

EU:s regional- och sammanhållningspolitik syftar till att stärka sammanhållningen ekonomiskt, socialt och territoriellt. En strävan tätt sammanlänkad med EU:s värderingsmässiga grunder: att söka försoning, samförstånd och välbefinnande i Europa. Det finns fortfarande regioner i Europa som släpar efter utvecklingsmässigt, som en följd av exempelvis geografi och klimat, bristande hållbar tillväxt och demografiska utmaningar. Därför behövs särskilda åtgärder för dessa regioner och för unionens sammanhållning. Kristdemokraterna är av uppfattningen att EU:s regionalpolitik behöver reformeras i takt med att EU:s regioner uppnått ökad levnadsstandard. Fortsatt stöd till de fattigaste regionerna kommer att behövas för att hålla samman unionen, men stöd behövs även i andra former som syftar till att skapa ökad sammanhållning och minska gränsöverskridande hinder och skapa ökad regional

tillväxt. När EU:s fokus ligger på regional utvecklingspolitik innebär det att även Sverige behöver arbeta på ett likartat sätt. Sammanhållningspolitikens hela syfte är att via regionerna skapa det kitt som håller samman regionerna. Kristdemokraterna menar att sammanhållningspolitiken även framgent bör fokusera på att just binda samman dess befolkning genom utbyte av goda exempel, hjälpa varandra vid kriser till exempel pandemier, bränder och översvämningar och stärka folkhälsan och främja hållbar tillväxt.

5.3 KAMPEN MOT MISSBRUK AV EU:S BUDGET

I takt med att EU:s budget växer, och mot bakgrund av EU:s extraordinära och historiskt stora hjälppaket till följd av Covid 19-pandemin, det fullskaliga kriget i Ukraina och energikrisen, ökar också risken för bedrägerier, korruption och missbruk av EU-medel. Kristdemokraterna vill se förenklade processer för att minska misstag och missbruk, samtidigt som den administrativa bördan för dem som söker finansiering ur EU:s program måste minska. Därtill behövs hårdare straff och sanktioner för dem som medvetet missbrukar EU-medel, och vi måste säkerställa att de organ som ansvarar för tillsynen (framförallt EPPO och OLAF) har tillräckliga resurser. Det är angeläget att EU:s stöd till kandidat- och partnerländer är ändamålsenligt och effektivt. Det är exempelvis inte rimligt att fortsätta skicka hundratals miljoner euro i syfte att stärka rättsstaten till de kandidatländer, i vilka regeringarna inte förmår eller vill bekämpa korruption. Kristdemokraterna vill se mer noggrann kontroll och strängare krav rörande utrikespolitiska stödprogram generellt. Exempelvis har vi har länge och envist kritiserat EU:s stöd till FN:s hjälpprogram för Palestinaflyktingar (UNRWA), då dessa pengar bland annat använts till antisemitiska och hatiska läromedel till palestinska elever. Kristdemokraterna kräver att EU säkerställer att inga medel går till aktörer som har samröre med terroristorganisationer eller som driver en antisemitisk agenda.

6. RÄTTSLIGA OCH INRIKES FRÅGOR

6.1 MIGRATION OCH GRÄNSER

EU-samarbetet bygger i sin kärna på en grundprincip om fri rörlighet inom unionens gränser. Som en följd av detta blir också migration och gränshantering i hög grad en gemensam angelägenhet. EU behöver på allvar tillse att vi får på platslösningar som också speglar detta.

Kristdemokraterna understryker Europas moraliska skyldighet att hjälpa utsatta människor på flykt. Därför ska också asylrätten värnas, vilket i sin tur innebär både ett fungerande system för att erbjuda skydd för människor som har rätt till asyl, men också trovärdiga system för att avvisa människor som saknar denna rätt. Utan en tydlig åtskillnad mellan dem som har, respektive saknar, asylskäl kommer möjligheten att vinna brett stöd för gemensamt ansvarstagande för flyktingar erodera.

Mot bakgrund av att majoriteten av dem som söker sig irreguljärt till Europa saknar rätt till internationellt skydd blir EU-gemensamma processer för att hantera ogrundade ansökningar en nyckelfråga. Gemensamma ramar för återvändandearbete, screeningförfarande vid yttre gräns och fördjupat samarbete med ursprungs- och transitländer är här tre viktiga delar.

Kristdemokraterna efterlyser EU-regler som möjliggör ett gemensamt ansvar för dem som har rätt till skydd i Europa. Det innebär ökad grad av harmonisering av regelverk, och det kräver solidaritet mellan medlemsländerna i särskilt ansträngda lägen. En solidaritet som inte nödvändigtvis behöver betyda krav på mottagande av asylsökande, utan också kan ha andra former. Centralt är unionens gemensamma möjlighet att trovärdiggöra asylrättens principer.

Såväl möjligheten till en gemensam och fungerande migrationspolitik som Schengensamarbetet kräver bättre kontroll över unionens yttre gränser. Fortsatta satsningar på EU:s gräns- och kustbevakningsbyrå, EU-gemensam finansiering av viss gränsinfrastruktur och en reform av Schengens utvärderings- och övervakningsmekanism är exempel på vad Kristdemokraterna har efterlyst i detta syfte.

Schengens grundprincip är, och måste vara, fri rörlighet. Samtidigt behöver vi en politik som speglar hur verkligheten ser ut, snarare än hur vi vill att den ser ut. Möjligheten för medlemsländerna att inrätta inre gränskontroller bör fortsatt finnas under särskilda omständigheter, samtidigt som reformer för att skapa alternativ till inre gränskontroller bör prioriteras.

6.2 KAMPEN MOT GRÄNSÖVERSKRIDANDE BROTTSLIGHET

Det var på goda grunder som bekämpandet av den gränsöverskridande organiserade brottsligheten, våren 2023, gjordes till en av det svenska ordförandeskapets prioriteringar. Enligt Europols uppskattningar är 70 procent av de kriminella gängerna i EU verksamma i minst tre länder. Särskilt flödet av tung narkotika är till sin natur gränsöverskridande. Denna verklighet kräver fördjupat europeiskt samarbete inom rätts- och kriminalpolitiken.

Kristdemokraterna vill ha ett starkare samordningsmandat för Europol och Eurojust och ett fördjupat mellanstatligt utbyte av databaser och brottsregister, liksom ett intensifierat rättsligt samarbete med tredjeländer och med EU:s kandidatländer. Vi måste även vara beredda på att utveckla nya metoder och ta fram ny lagstiftning för att kunna bekämpa kriminella hot som uppstår i kölvattnet av tekniska framsteg.

Att trafficking fortfarande förekommer i den omfattningen det gör är ett verkligt misslyckande för EU. Sexuellt utnyttjande och tvångsarbete devalverar människan till en handelsvara. Kristdemokraterna kommer aldrig sluta kämpa för varje barn, kvinna och man som tvingas eller luras in i tvångsarbete eller prostitution. EU:s anti-trafficking-direktiv behöver fortsätta utvecklas och arbetet med att tillse efterlevnad av direktivet behöver intensifieras. Särskilt de delar som handlar om brottsofferstöd.

Sexuellt utnyttjande av barn och spridning av övergreppsbilder på nätet, är en gränsöverskridande fråga. I EU:s rättspolitiska samarbete behöver det vara en prioriterad fråga att samarbeta för att få bort dessa bilder från nätet och lagföra förövarna. Detta måste göras med respekt för barnens integritet. Det föreslagna EU-gemensamma kompetenscentret för arbetet mot sexuella övergrepp mot barn behöver komma på plats.

6.3 RÄTTSSTAT OCH GRUNDLÄGGANDE VÄRDEN

EU är en gemenskap byggd på värderingar. Unionen ska präglas av demokrati, rättsstatliga principer, respekt för minoriteter, liksom religions-, tanke-, tryck- och yttrandefrihet. De mänskliga rättigheterna utgör unionens fundament. Vad detta innebär konkret, när ett land ansöker om att bli medlem i unionen, regleras i de så kallade Köpenhamnskriterierna. Problemet har varit att motsvarande processer för vad som händer när ett land som redan är medlem, slutar att uppfylla dessa krav, har varit för svaga. Vi har exempelvis sett politisk styrning av domstolar i enskilda medlemsländer, men EU har saknat såväl effektiva verktyg som tillräcklig politisk vilja att agera mot detta. Den rättsstatsmekanism som kom på plats i samband med att långtidsbudgeten för perioden 2021-2027 antogs, skapar för första gången ramar för hur EU-medel kan frysas i en situation där ett medlemsland inte längre lever upp till de krav som ett EU-medlemskap innebär. Det är, och var, en

viktig reform. Samtidigt är det angeläget att det inte blir en teoretisk pappersprodukt. Kristdemokraterna efterlyser ytterligare reformer för att sätta kraft bakom EU:s grundläggande värden.

6.4 JÄMSTÄLLDHET OCH HBT+

Jämställdhetsperspektivet bör genomsyra alla politiska nivåer, så även vad gäller EU-politiken. Från Kristdemokraternas sida har vi bland annat lyft frågor om EU-ratificering av Istanbulkonventionen, vikten av att riva hinder på den inre marknaden i kvinnodominerade tjänstesektorer samt att EU:s strukturfonder och bistånd på ett tydligare bör riktas för att lyfta kvinnor i de fattigaste delarna i och utanför unionen.

Det innebär inte att alla EU-förslag som motiveras med jämställdhet, eller där jämställdhet används som förevändning, är rätt och rimliga. Tvärtom har vi de gångna åren exempelvis sett förslag om EU-reglerad könskvotering av bolagsstyrelser och ett lönetransparensdirektiv med oacceptabla intrång i svenska arbetsmarknadsmodellen. Precis som övrig EU-politik ska jämställdhetspolitiken bedrivas utifrån proportionalitets- och subsidiaritetsperspektiven.

Diskriminering, oaktat vilken diskrimineringsgrund det handlar om, strider mot EU:s grundläggande värden och behöver bekämpas. Unionen behöver i högre grad än idag understryka att principen om likabehandling även gäller HBT+-personer. Exempelvis genom att förtydliga och bygga ut de minimikrav som ställs på medlemsländerna vad avser arbetet mot diskriminering. Jämställdhet mellan män och kvinnor samt HBT+-personers rättigheter behöver också i ökad utsträckning präglade unionens gemensamma utrikes- och biståndspolitik, och EU måste ställa högre krav på kandidatländerna ur denna aspekt. Vi kan heller inte ge fortsatt stöd och hjälp till regimer som fängslar, torterar eller avrättar människor för sin sexuella läggningss skull.

6.5 EU:S FUNKTIONSSÄTT

Storbritanniens utträde ur EU har gjort att unionens mest federalistiska krafter flyttat fram sina positioner. Detta märks kanske tydligast i allehanda krav på reformering av EU:s funktionssätt och förslaget att sammankalla ett konvent för att uppnå fördragsändringar.

Kristdemokraterna avvisar förslag om fördragsändringar och viljan att avskaffa den nationella vetorätten i exempelvis budget- och skattefrågor. Lösningen på EU:s utmaningar är inte att förändra unionens funktionssätt. Snarare skulle den typen av reformer öka avståndet mellan medborgarna och EU, och leda till en utträdesdebatt.

Reformförslag om exempelvis avskaffad transnationella valesdlar i EU-val, direktval av kommissionsordförande eller namnbyte på kommissionärer till ministrar, tjänar alla samma syfte: att få EU rent institutionellt likna något det varken är, eller ska, vara, nämligen en statsbildning.

Kristdemokraterna vill stärka skyddet mot mer obefogad överstatlighet i EU. Exempelvis har vi föreslagit att en majoritet av de nationella parlamenten ska ha möjlighet att stoppa ny EU-lagstiftning. Detta ska uppnås med införandet av ett system med stärkt subsidiaritetsprövning.

7. UTRIKESPOLITIK

7.1 PRINCIPER OCH MÅL FÖR EU:S UTRIKESPOLITIK

Målet för EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik (GUSP) ska vara att bevara freden, stärka den internationella säkerheten, främja internationellt samarbete samt att utveckla och befästa demokratin, rättsstaten och respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Kristdemokraterna understryker särskilt vikten av tro- och religionsfriheten. EU måste öka sina ansträngningar för att motverka förföljelsen av utsatta minoriteter – särskilt kristna och konvertiter – likväl som kampen mot antisemitismen, i relationen med tredje land.

EU är världens mest lyckade fredsprojekt och EU är idag en viktig röst på den globala arenan. Ett EU som talar med gemensam röst mot omvärlden har mycket större möjligheter att påverka än enskilda länder. Kristdemokraterna anser att EU behöver ta bättre tillvara denna potential och bli en mer aktiv och snabbfotad aktör.

Frågan om EU:s möjlighet att agera i den utrikespolitiska arenan är viktigare nu än någonsin tidigare under unionens historia. Rysslands olagliga anfallskrig mot Ukraina är en brutal attack på europeiska ideal och värderingar. Vi blir påmind om EU:s ursprung som fredsprojekt och betydelsen av den europeiska sammanhållningen. EU:s stöd för Ukraina är avgörande för krigets utveckling och för Ukrainas framtid, inklusive landets potentiella EU-medlemskap. Kristdemokraterna kommer alltid att agera för EU:s fortsatta och långsiktiga politiska, ekonomiska och militära stöd till Ukraina – för att det är moraliskt rätt, men också för att det är en förutsättning för europeisk fred och säkerhet. De ofattbart grymma terrorattackerna som Hamas riktade mot civila israeler den 7 oktober 2023 har också kraftigt försämrat säkerhetsläget i vår närhet.

EU:s utrikespolitik, undantaget handelspolitiken, är av mellanstatlig karaktär. Även om Kristdemokraterna stödjer den mellanstatliga grundprincipen som den gemensamma utrikespolitiken vilar på, menar vi att det behövs fler avsteg från denna inom utrikespolitiken, jämfört med idag. Framför allt menar vi att beslut om sanktioner mot stater och aktörer som brutit mot mänskliga rättigheter bör fattas med majoritetsbeslut, då dessa beslutsprocesser behöver gå snabbare och då dagens ordning tyvärr missbrukats av enskilda medlemsstater.

7.2 INTERNATIONELLA RELATIONER OCH HANDEL

Kristdemokraterna är en kraft för frihandel. EU bör fungera som en motvikt till protektionistiska tendenser globalt. Handel skapar förutsättningar för tillväxt och utveckling, men också för fred i det långa loppet. Handel är därtill EU:s främsta verktyg för att ställa krav på miljöåtgärder och efterlevandet av mänskliga rättigheter runtom i världen. Särskilt för ett litet exportberoendeland som Sverige spelar handeln med omvärlden en särskilt stor roll. Därför driver Kristdemokraterna på för fler handelsavtal och minskade handelshinder. Fullföljandet av de olika handelsavtalen med Mercosurländerna, Nya Zeeland och Australien bör ha prioritet. Ett handelsavtal mellan EU och Taiwan bör också prioriteras under de kommande åren.

I den allt hårdare konkurrensen med växande ekonomier i andra delar av världen, särskilt bland auktoritära stater, är det viktigt att demokratierna i världen håller ihop. Kristdemokraterna menar därför att EU bör använda handelsinstrumentet både för att stärka den europeiska ekonomin och ekonomin i andra demokratier.

Det är viktigt att Europa värnar den historiskt starka transatlantiska länken, EU:s och USA:s råd för handel och teknologi (TTC) och dialogen om Kina är särskilt viktiga komponenter. EU bör sträva efter att uppnå samsyn med USA angående det strategiska förhållningssättet gentemot Kina. En annan viktig relation är den med Israel. Kristdemokraterna menar att det inte bara är vår moraliska skyldighet att stå upp för Israels rätt att existera inom säkra och erkända gränser, utan det är därtill i båda parter intresse att stärka detta partnerskap, särskilt rörande handel, investeringar, forskning, innovation och energi. EU behöver engagera sig mer i det södra grannskapet. Kristdemokraterna var den starkaste rösten i EU-kretsen för det återuppstartade associeringsrådet EU-Israel, och driver nu på för att EU ska främja utvecklingen med Abrahamavtalen.

Samtidigt måste EU markera mot de regimer som förkastar EU:s värderingar och förtrycker sitt folk. Exempelvis EU:s avtal om politisk dialog och samarbete med Kuba (PCDA) ger tyvärr inte positiv effekt, utan bidrar till att legitimera den kommunistiska diktaturen och dess förtryck mot sina invånare. Kristdemokraterna röstade emot Sveriges ratificering av avtalet och anser att det bör upphävas istället för att förlängas.

7.3 UTVIDGNING

För Kristdemokraterna är EU:s utvidgning ett av unionens viktigaste utrikespolitiska verktyg. Rysslands fullskaliga krig i Ukraina har gjort utvidgningsfrågan högaktuell. Kristdemokraterna har drivit på för att extraordinärt och mångfasetterat stöd ska ges Ukraina. För oss handlar försvarandet av fred i Europa om EU:s existensberättigande. Vi välkomnar att Ukraina och Moldavien utsetts till EU-kandidatländer. Samtidigt är det viktigt att alla kandidatländer - både på västra Balkan och i det östliga partnerskapet - genomför nödvändiga reformer för att nå upp till EU:s krav och villkor. Vi kristdemokrater är realistiska inför det faktum att en fortsatt utvidgning av unionen alltid måste ske så att bara länder som lever upp till EU:s värdegrund och standarder blir medlemmar. Hastas nya medlemmar in utan att leva upp till EU:s krav riskerar det att undergräva EU:s trovärdighet och i förlängningen därmed EU:s framtid i stort. Det är inte acceptabelt att gå vidare i anslutningsprocessen med länder där utvecklingen är otillräcklig eller går åt fel håll. EU:s kandidatländer ska få stöd, både ekonomiskt och tekniskt, på vägen mot medlemskap. Men för Kristdemokraterna är det viktigt att detta stöd är villkorat.

7.4 BISTÅND OCH UTVECKLINGSSAMARBETE

Kristdemokraterna vill att EU, precis som Sverige, ska ha ett generöst och effektivt bistånd. Det är EU:s moraliska skyldighet att bistå människor i nöd med hjälp oavsett var i världen de befinner sig. Men biståndspolitikerna bör inte isoleras. EU:s utvecklingspolitik måste i högre grad bli en del av en helhet, där Europa strävar efter att alla politikområden tillsammans skapar positiva synergieffekter för utvecklingen i världen. Biståndspolitikerna måste vara bättre integrerad med handelspolitiken, den gröna omställningen, migrationspolitiken, säkerhetspolitiken och främjandet av de mänskliga rättigheterna. Det sistnämnda gäller särskilt frågan om religionsfrihet i allmänhet och försvaret av kristna minoriteter i synnerhet, då kristna är världens mest förföljda religiösa grupp.

En omdiskuterad fråga på senare år har varit utvecklingspolitiken i relation till gräns- och migrationshantering. Kristdemokraterna är tydliga med att länder som får utvecklingsbistånd av EU ska kunna mötas av krav när det gäller att motta egna medborgare som av olika skäl utvisats från EU. Kristdemokraterna strävar efter fler och bättre avtal med transit- och ursprungsländer, och biståndspolitikerna bör vara en integrerad komponent i det arbetet. Dessa avtal bör utformas på ett sätt så de ej bidrar till att stärka regimer som förtrycker sin befolkning.

Demokrati och en fungerande rättsstat är grunden för socialt hållbar utveckling och ett minskat biståndsberoende. Därför bör EU, jämte det betydande och akuta humanitära stödet, fokusera sina hjälpinsatser på att främja demokrati, mänskliga rättigheter och motverka korrup­tion i utvecklingsländerna.

Budgetstöd bör bara ges till länder som kan uppvisa en öppen redovisning av hur biståndsmedel används, och bara så länge positiva resultat i form av demokratiutveckling, respekten för de mänskliga rättigheterna, fattigdomsbekämpning och en starkare ekonomi kan uppvisas. EU måste med tydlig skärpa markera, också med indragna biståndsmedel, om länder inskränker mänskliga rättigheter eller devalverar demokratiska värden.

7.5 FÖRSVAR OCH SÄKERHET

EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik ska komplettera utrikespolitiken. EU har, sedan Ryssland invaderade Ukraina och ett fullskaligt krig åter pågår i Europa, tagit viktiga steg mot en mer sammanhållen och ändamålsenlig säkerhets- och försvarspolitik. Kristdemokraterna värnar den mellanstatliga karaktären i den gemensamma försvarspolitik, men vi anser att EU har god potential att fördjupa sitt försvarssamarbete, exempelvis genom gemensamma försvarsmaterielupphandlingar. Den gemensamma upphandlingen av vaccin under Covid 19-pandemin påvisade den stora styrkan i gemensamma upphandlingar, en lärdom som i högre grad än idag borde användas vad gäller försvarsmateriel. Förslag om parallella strukturer till Nato måste fortsatt avvisas. EU bör däremot tjäna som komplement till Nato i de områden där det finns ett tydligt mervärde, exempelvis i försvarsmateriella frågor, forskning och politik för att öka den militära mobiliteten i Europa.

Kristdemokraterna är positiva till gemensamma civila och militära insatser i händelse av krishantering och katastrofer, exempelvis skogsbränder och andra naturkatastrofer. Det är i grunden positivt att medlemsländer gemensamt kan bistå med resurser i fall av kriser i ett annat medlemsland. Men vi menar att detta samarbete bör hållas mellanstatligt och att EU ska fokusera på koordinering av dessa insatser snarare än att inrätta en egen civilskyddsreserv.

Slutligen är EU ett viktigt forum för åtgärder rörande desinformation och andra hybridattacker, främst från Ryssland, Kina och Iran. Kristdemokraterna menar att det är helt nödvändigt att EU ökar sina ansträngningar för att försvara sig mot hybridkrigsföring och för att bygga upp en motståndskraft för dessa attacker. Flera aspirerande medlemsstater är särskilt utsatta för påverkansoperationer, EU bör därför öka hybridförsvarssamarbetet med kandidatländerna.